

Válečná zima na Ukrajině: 10 věcí, které byste měli vědět

20.1.2023 - Petr Stefan | Člověk v tísni

1. Jaká je zima na Ukrajině? Zima na Ukrajině trvá od prosince do března. Průměrné teploty se pohybují od -5 °C do 2 °C a jsou doprovázeny silným sněžením. Zimní teploty na Ukrajině mohou rychle klesnout pod -20 °C. Žádná jiná humanitární krize na světě se neodehrává v takové zimě a je zřejmé, že mráz je Ruskem v této válce nevybíravě využíván jako zbraň.

2. Jaká je situace uvnitř země?

V době, kdy na Ukrajinu přišla zima, jsou humanitární potřeby Ukrajinců obrovské: z 5,9 milionu lidí se stali vnitřní uprchlíci a dalších 7,9 milionu lidí zemi opustilo úplně. Také je každý den zabito nebo zraněno 60 lidí a 40 % obyvatel potřebuje humanitární pomoc. Státisíce lidí přišly o domov a nemají se kam vrátit. Další miliony musí žít po celé měsíce bez vody, elektřiny, dodávek plynu a tepla. Všichni lidé na Ukrajině žijí ve strachu z raketových a leteckých útoků. Ty mohou kdykoli a na kterémkoli místě přinést smrt a zkázu. V důsledku toho žije většina lidí na Ukrajině pod obrovským psychickým tlakem.

3. Jak se liší humanitární situace v různých částech Ukrajiny?

V oblastech podél frontové linie je humanitární situace zoufalá a zhoršuje se. Základní služby, jako je lékařská pomoc, dostupnost elektřiny, dodávky tepla a vody a dostupnost potravin, jsou omezené. Lidé v těchto lokalitách žijí po celé měsíce pod neustálým ostřelováním a mnohdy se již dlouho schovávají ve sklepích.

Dále od frontové linie je situace v osvobozených oblastech doslova alarmující. Na těchto místech je po měsících ruské okupace a bojích hlavním problémem poškozená infrastruktura a omezený přístup k základním službám. Lidé v částech Doněcké, Charkovské, Záporožské, Dněpropetrovské, Chersonské, Poltavské, Sumské, Černihovské, Kyjevské a Mykolajivské oblasti hraničících s okupovanými územími Ruska nebo Běloruska žijí v neustálé hrozbě raketových útoků a ostřelování.

Ve zbytku země žijí lidé pod neustálou hrozbou leteckých útoků a pravidelného přerušování dodávek elektřiny, plynu, tepla a vody.

4. Co potřebují lidé na Ukrajině, aby přečkali zimu?

Akutní potřeby se liší podle regionu. Lidé potřebují hlavně střechu nad hlavou, aby se v krutých zimních teplotách zahřáli, a přístup k základním službám, jako je elektřina, plyn nebo voda, nemluvě o zdravotní péči. Ke snížení humanitární krize na minimum je nutná okamžitá pomoc.

5. Kdo je v zimě na Ukrajině nejzranitelnější?

Všichni lidé žijící v oblastech podél frontové linie. Starší lidé jsou často méně mobilní, a jsou tak více závislí na dostupnosti poskytovaných služeb. Kvůli špatné komunikaci se o ně mnohdy nemohou postarat příbuzní. Obzvláště zranitelní jsou také vnitřní uprchlíci, protože často utekli z domova bez vhodného oblečení a věcí na zimu. Mnohdy přebývají v budovách nevhodných pro mrazivé teploty. Více než milion lidí zůstává v 5 600 kolektivních centrech po celé zemi.

6. Jak si Ukrajinci pomáhají v zimě?

Tisíce ukrajinských dobrovolníků pomáhají ostatním s evakuací, dodávkami potravin, vody a dalších potřebných věcí, ubytováním, dopravou nebo lékařskou pomocí. Specialisté nepřetržitě opravují energetickou infrastrukturu poškozenou ruskými nálety.

Aby vláda minimalizovala utrpení civilistů, zřídila po celé zemi tisíce center neporazitelnosti, kam se lidé mohou přijít ohřát, nabít si telefony, připojit se k internetu a obstarat si hygienické potřeby. Na místě je také zdravotnický personál včetně psychologů.

7. Způsobila zima další nové migrační trendy v rámci Ukrajiny nebo mimo ni?

Podle Mezinárodní organizace pro migraci (IOM) bylo k 5. prosinci vnitřními uprchlíky 5,9 milionu Ukrajinců, což je méně než 6,5 milionu zaznamenaných na konci října. Přesto bylo za poslední měsíc nuceno opustit své domovy přibližně 680 000 lidí; 40 % uprchlo z východu a 25 % z jihu země. Podle posledních odhadů IOM nic nenasvědčuje tomu, že by v důsledku nízkých teplot a energetické krize v nejvíce postižených oblastech došlo k další vlně vnitřního uprchlictví. Pouze 7 procent lidí dotázaných během posledního všeobecného průzkumu obyvatelstva zvažuje stěhování z místa svého bydliště, zatímco více než 785 000 vnitřních uprchlíků plánuje zůstat a asimilovat se v nových komunitách.

Ačkoli analytici předpokládali, že jedním z cílů Moskvy je způsobit velkou vlnu vnitřního uprchlictví, i přes nepřestávající masivní útoky raketami a drony na ukrajinskou energetickou infrastrukturu nenastaly tak velké přílivy uprchlíků z ukrajinských měst jako v prvních týdnech války.

Například v březnu zůstával v Kyjevě necelý milion lidí, dnes žije v ukrajinském hlavním městě přibližně 3,6 milionu lidí. Mezi nimi je 300 000 vnitřních uprchlíků, kteří do Kyjeva uprchli z jiných regionů.

8. Jak člověk v tísní pomáhá Ukrajincům přežít zimu?

Náš tým spolu s místními partnery nepřetržitě pracuje na výměně oken a kamen a dodává kamna a matrace, aby měli lidé po celé Ukrajině doma teplo. Lidé také dostávají peníze na nákup zimních věcí nebo materiálu, aby si mohli své domovy opravit sami. Poskytujeme materiál centrům neporazitelnosti a kolektivním centrům v místech, kde se kvůli invazi vyskytují vnitřní uprchlíci.

Kromě toho pokračujeme v distribuci jídla, vody a hygienických balíčků tisícům lidí žijících převážně v oblastech podél frontové linie. Dále se zaměřujeme na dlouhodobé opravy infrastruktury, například vodovodů v osvobozených oblastech.

9. Co zahrnuje naše pomoc?

Opravujeme školy, a tím podporujeme vzdělávání dětí. Provozujeme již deset míst pro děti, kde si mohou hrát a zažít v této neklidné době alespoň jakés takés dětství. Náš mobilní tým psychologů a také naše psychosociální linka nadále poskytují podporu tisícům lidí. Desetitisíce lidí dostávají nezbytnou finanční pomoc, která jim umožňuje koupit si to, co opravdu potřebují, a zároveň tím podporují místní ekonomiku.

10. Jaké jsou plány do budoucna?

V budoucnu se zaměříme na podporu zaměstnání a oživení místních ekonomik. Tyto aktivity Ukrajincům umožní, aby si znovu začali budovat životy, které jim ruská invaze rozvrátila.

Člověk v tísni na Ukrajině

Člověk v tísni poskytuje humanitární pomoc na Ukrajině od roku 2014. Od začátku invaze jsme poskytli pomoc v hodnotě více než 58 milionů eur více než 500 000 lidí a na místě máme 270 spolupracovníků. Naši práci můžete podpořit příspěvkem na výzvu SOS Ukrajina.

<https://www.clovektisni.cz/valecna-zima-na-ukrajine-10-veci-ktete-byste-meli-vedet-9915gp>